

ANUL 66

Seria II

Nr. 872

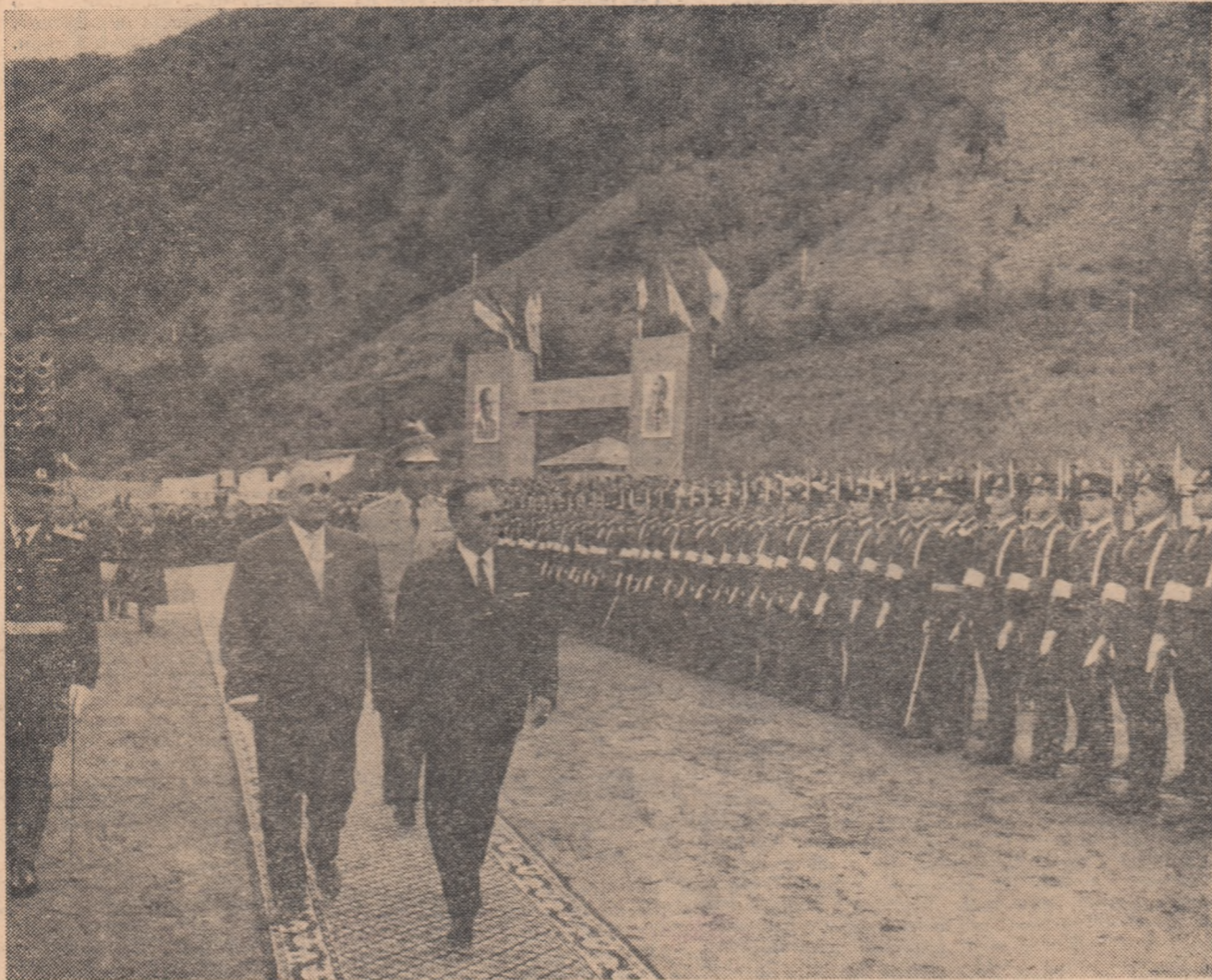
ALBINA

Revistă săptăminală a Așezămintelor culturale

Joi

10 septembrie 1964

8 pagini — 15 bani

Tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dej și Iosip Broz Tito, trec în revistă batalionul de onoare pe malul românesc

INAUGURAREA LUCRĂRILOR SISTEMULUI HIDROENERGETIC ȘI DE NAVIGAȚIE DE LA PORȚILE DE FIER

ROD AL PRIETENIEI ȘI COLABORĂRII

Ziua de 7 septembrie 1964 o vom aminti ori de câte ori, vorbind despre dezvoltarea bazei energetice a țării, ne vom referi la puternica hidrocentrală de la Porțile de Fier, ori de câte ori vorbind despre creșterea traficului pe Dunăre vom sublinia importanța ecluzelor de la Porțile de Fier, ori de câte ori călătorind noi înșine pe țărâmul sau pe întinsul lacului de la Cazane vom admira culmile împădurite oglindite în undele lui calme, împlinite, ca urmare a înălțării barajului de la Porțile de Fier.

7 septembrie 1964, este memorabila zi cînd, în prezența tovarășilor Gheorghe Gheorghiu-Dej și Iosip Broz Tito, a avut loc festivitatea de inaugurare a lucrărilor pentru construirea sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier.

În această zi, nu departe de locul unde cu 2000 de ani în urmă romanii duraseră pod peste Dunăre, au început să prindă viață proiectele de realizare a gigantului zăgaz în calea apelor Dunării. Barajul deversor lung de peste 400 m și înalt de circa 60 m, de o parte și de alta căruia se vor situa cele două ecluze, va fi una dintre cele mai eficiente lucrări de acest fel din lume. Sistemul hidroenergetic Porțile de Fier va folosi astfel energia apelor Dunării și va rezolva o dată pentru totdeauna și în mod radical dificultățile pe care le ridică în calea navigației internaționale cataractele din acest sector al fluviului. Măreția construcției va mărturisi peste veacuri, forța constructivă a epocii pe care o trăim, rodnicia prieteniei și colaborării dintre țara noastră și R.S.F. Iugoslavia.

Pe malul românesc și pe malul iugoslav al Dunării, la Gura Văii și la Sip, mii de oameni au venit, dornici să ia parte la acest eveniment istoric. Cu mulți dintre ei am avut prilejul să vorbesc. Fiecare, indiferent dacă era constructor al viitoarei lucrări sau locuitor dintr-un sat

din împrejurimi a ținut să-și exprime în felul său, încrederea în importanța construcției, dorința de a o vedea împlinită. „Apa și stîncă au avut aici mari puteri — îmi spunea un om de prin părțile Orșovei. — De acum omul le supune și le ia puterea pentru dînsul. Asta-i mare lucru...”

Vorba omului îmi amintea credința plutașului pe care cîndva îl evocase Sadoveanu; acel plutaș care cu cîteva decenii înainte de construirea barajului de la Bicaz socotea o asemenea lucrare aducătoare de bunăstare. De aici justificarea interesului pentru progresul tehnic, înțelegerea că acest progres servește omului și nevoilor sale, de aici entuziasmul față de fiecare mare și puternică construcție nouă menită să contribuie la dezvoltarea economică a țării.

Faptul că viitorul sistem hidroenergetic și de navigație are să supună forțele pe care oamenii le-au asemuit cu niște adevărate „porți de fier”, are, cum este și normal, un ecou cu totul și cu totul deosebit. E o înfruntare cu erele geologice care dă omului și forței sale creatoare un imens prestigiu. Mii de oameni au trăit, astfel, privind culmile masive în care se vor sprijini apele lacului, privind undele iuși și puternice ale Dunării, un simțămînt de nobilă mîndrie: acest peisaj măreț și aspru va fi schimbat de mîna omului și împodobit cu o superbă lucrare.

Nu ne este de loc greu să ne imaginăm aceste locuri peste cîțiva ani. Bucuria zilei de 7 septembrie va deveni atunci admirație pentru marile construcții scaldate în lumină, pentru ecluzele prin care vor trece vapoarele, pentru grandoarea puternicului baraj. Desigur că în acel simțămînt de admirație își va face loc amintirea. Amintirea zilei cînd a început istoria nouă a Porților de Fier.

VIRGIL DÂNCIULESCU

Clopoțelul poate suna!

La Expoziția realizărilor economiei naționale a R.P.R., unde frumosul te imbie pe un itinerar de mulți kilometri, există un pavilion care, acum, în pragul deschiderii noului an școlar, suscită în mod deosebit atenția tineretului. Este pavilionul social-cultural, al luminii care nu se măsoară în kilowați, ca la sectorul mine și energie electrică, ci în cărți tipărite, școli noi, biblioteci și muzee, fiindcă e lumina răspîdită de știință și cultură. Încă de la intrare, privirile vizitatorilor sînt reținute de panouri cu cifre care fac de prisos orice comentariu: școli de 8 ani — 770 în 1938—1939 și 7374 în 1963—1964; cărți tiraj global — 17 500 000 în 1938 și 57 190 000 în 1963.

Sînt multe asemenea cifre și toate te atrag cu forța unui magnet, deoarece înfățișează saltul de la o țară cu școli puține și analfabeți mulți, cum era România burghezo-moșierească, la România socialistă de astăzi, cu un învățămînt de toate gradele ajuns la cel mai înalt nivel de dezvoltare.

„Porțile școlilor și universităților sînt deschise pentru toți tinerii dornici de învățatură”, se arată în expunerea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej la sesiunea solemnă a Marii Adunări Naționale consacrată celei de-a XX-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist. „Toți copiii țării — 3,3 milioane de elevi — învață astăzi în școli; începînd cu anul școlar 1961—1962 învățămîntul de toate gradele a devenit gratuit. În comparație cu anul școlar 1938—1939, numărul elevilor în școlile de cultură generală este de aproape 2 ori, iar al studenților de 4,2 ori mai mare; 60 la sută din numărul total al studenților sînt bursieri. Aproape trei sferturi din cadrele cu pregătire medie și superioară care lucrează astăzi în economie au fost formate în anii regimului nostru”.

Pentru nevoile învățămîntului de cultură generală, în anii puterii populare au fost construite numeroase localuri de școli în toate regiunile țării. În anii 1960—1964 au fost construite aproape 20 000 săli de clasă noi. Se știe că sarcina trasată de cel de-al III-lea Congres al P.M.R. de a se construi 15 000 săli de clasă în anii 1960—1965, a fost îndeplinită încă din 1963, adică cu doi ani mai devreme.

În toamna acestui an se încheie generalizarea învățămîntului de 8 ani. Pentru noul an școlar 1964—1965, care marchează acest eveniment remarcabil — încheierea trecerii la învățămîntul de 8 ani în întreaga țară — se vor da în folosință încă 4 635 săli de clasă construite din fonduri centralizate, credite rambursabile și contribuție voluntară.

La glasul clopoțelului, în fiecare oraș ori sat, școlarii, purtînd noile uniforme de croială elegantă, comode și practice, vor păși în săli de clasă curate, luminoase, cu mobilier modern. Pe bănci îi vor aștepta manuale noi, cartonate sau îmbrăcate în plastic. Elevii claselor I—VIII vor primi gratuit manuale în valoare de 104 milioane lei, cu aproape 20 milioane lei mai mult ca în 1963. Tirajul total la manualele noi pentru școlile de cultură generală este de 24 000 000 exemplare, mai mult cu peste 2 000 000 exemplare decît în anul precedent. Cu unele dintre aceste cărți, ca și cu produsele pentru laboratoare ale întreprinderii de materiale didactice și cu noile sortimente de rechizite din plastic, parte din școlari s-au și întîlnit la Expoziția realizărilor economiei naționale a R.P.R.

Totul este pregătit, pînă în cele mai mici amănunte, pentru deschiderea școlilor. Clopoțelul poate suna de intrare!

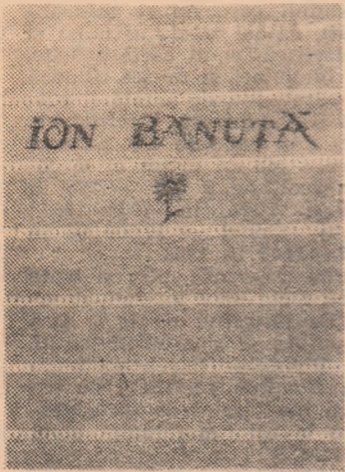

CE SĂ CITIM • CE SĂ CITIM • CE SĂ CITIM

Ion BĂNUȚĂ „VERSURI“

(Colecția „Cele mai frumoase poezii“)

Dacă ar fi să definim temperamentul liric al lui Ion Bănuță l-am numi un frenetic. Fie că evocă ciocnirea proletarietului cu regimul opresiv, fie că poposește în codru, unde, eminescian, laudă devenirea naturii, fie, în sfârșit, că exaltă frumusețile evului socialist — în toate aceste ipostaze interesul poetului se îndreaptă precumpănitor către aspectele tumultuoase, tonice în explozia lor de vitalitate. Cu alte cuvinte este un dinamic, un entuziast pentru care nu există tonuri călduțe. Ceea ce nu înseamnă — în

treacă fie spus — că Bănuță nu cultivă și pastelul discret, miniatura în tonalități clar-obscur, cîntecul în surdina. Totuși fundamentală este dispoziția energetică, însuflețită de patosul luptătorului. Un dublu distih (*Frunzele*) ne ajută să-i înțelegem exact stările de spirit:

*Dezbrăcate și brumate,
au să cadă toate, toate.*

*Dar veni-va vreme bună,
să se legene-n furtună.*

De altfel, asemenea mărturii întâlnim în volum la tot pasul atestînd nu numai o înclinație, o reacție a sensibilității eît o viziune, un mod consecvent de percepere și reflectare a fenomenului social-istoric. O poezie programatică cum este *Lacul și riul*, parabola a contrastului dintre stagnare și mobilitate, traduce

în plan metaforic nevoia poetului de înnoire:

*De-l privești, frumos e lacul!
Dar e-ncremenit, săracul!
Malul vechi îi pune friul.
Viața noastră e ca riul!*

Orizontul liricii lui Bănuță integrează pe lângă cîntecul civic, reflexiv sau bătaios, și suavul acord de harfă. Așa se face că pe lângă o serie de poezii concepute în perioade diverse însă unitare în problematica abordată, cum sînt *Mesaj*, *Patria*, *Partidului îi sint dator* etc., figurează și numeroase miniatuiri, mici incrustații lirice prin mijlocirea cărora autorul surprinde vibrația unui peisaj, clipa de transfigurare a dialogului erotic, suava moliciune a visului. Fugare urme de penel descifrăm în suita de catrene, interesante fiindcă în ciuda concentrării certifica reale și foarte personale resurse de colorist. Simțul descriptiv face aici casă bună cu pre-dispoziția meditativă. Amintesc dintre versurile citabile: *Nostalgie*, *Freamăt*, *Umbra* etc., delicate acuarele ivite din contemplarea universului inconjurător după îndelungi sedimentări emoționale.

Fără îndoială, poetul e incercat cîteodată de neliniști (chiar așa se și intitulează o poezie din ciclul *Scrisoare către anul 2000*), are cu sine convorbiri aprinse. În cele din urmă însă biruie dispoziția optimistă, fundată pe cunoaștere, activă, neobosită, lucidă: „Și de-a-tunci îl iau cu mine / și-n poeme, și-n pădure / și las cîntul să mă fure / cînd la rău, și cînd la bine“ (*Mesajul*).

Există în volum și stihuri finisate mai puțin scrupulos, fie minate de retorism (*Cu Dante prin Infern*), fie fals patetice (*Peisaj de iarnă la Buchenwald*). În această din urmă poezie în locul durerii sublimite întâlnim clișee discursive, neaderente teme. Sentimentul că e vorba de scăpări negliabile se impune însă prin raportare la ansamblu, la ținuta generală a volumului.

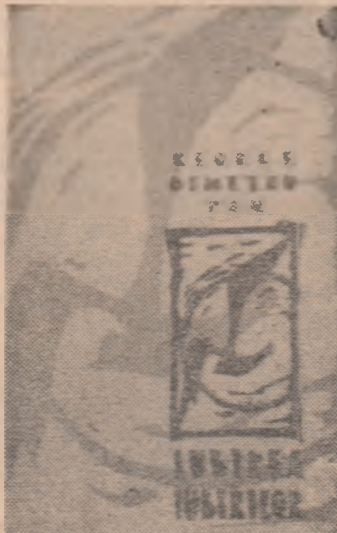
Bănuță este un liric al esențelor robuste și al simțămîntelor vitale. Poezia lui se înscrie prin autenticitatea vibrației în sfera liricii umaniste. Elogiul triumfului vieții transpare astfel, cu limpezime de elestar, din anecdotică a acestei scurte balade a *Floriilor de rouă*, amestec greu de redat în cuvinte de intuiție filozofică și expresivitate:

*Finul fu răzbit în vară
de o coasă mieneră.
Mai rămase-un fir, sau două.*

*Dăruindu-le cu rouă,
noaptea se pierdu în zori,
răsădind în urmă flori.*

H. ZALIS

George DEMETRU-PAN „IUBIREA IUBIRILOR“

Iubirea iubirilor se intitulează noua culegere de versuri a lui George Demetru Pan. Volumul e dominat de o iubire incertă. Poetul ne spune: Trează la cirna trupului și a minții / cum Ulise se strecura — vulpoi; / leșuri (burtă-verzi) mi-ncurcă drumul / cînd o stea mi-arată răsăritul; / „Crezi în el. Nu te uita-napoi...“ — Totuși nu se poate afirma că *Iubirea Iubirilor* este o poezie a lucidității care refuză pasiunea, pateticul, entuziasmul. Trezia poetului îmbrățișează tot ce vine: Acela care: iubește, cîntă și ride, / în conștiința mea ride și cîntă; / are iarba iubirii și n-are moarte, / chiar pe dumnezei de-i cheamă la trîntă. Temele iubirii, abordate de poet, sînt multiple: omul, și piinea, ori grîul — / deci lumea; comunitatea de oameni: iubire, înțelegere, cîntec. Dragostea fierbinte ce o poartă poetul omului, omului cîntî și muncitor care făurește o viață nouă, liberă și fericită, se răsfrînge și cuprinde întreaga existență, de la piatră și pînă la zînd.

Un singur moment poetul cedează unei mărturisiri: Cînd o fată mi-a zîmbit, / am dispărut

în mine insumi. De atunci mă caut, sperios, / fugînd... ca nu cumva să mă găsească. — De fapt, însă, George Demetru Pan a optat pentru o altă iubire. Iată: Da, iubesc un singur pisc de via / — al ideii care mi-a deschis / poarta veșniciei. Cît sint viu / drumul spre înalt ca-n palmă-l știu: / Calea în adînc... de-o fi să mor, / în adîncul viu-lui popor. Totuși, nu avem în față — repetăm — un poet „intelectualist“, deși ne vorbește despre: *Sărutarea logice de nea*. Dar sub cristalul acestei *Iubiri a iubirilor* este o vâpaie de dragoste cu atît mai arzătoare cu cît omul trebuie apărut de primejdiile mortale ce-l amenință mereu: Pentru că nu uităm, iubim / dărmătorii slaviei; / năzuim și clădim iară și iar; / armele păcii, clinchet stelar, / nu le vom pune-n rastel / — abia e pragul veciei.

Tematica fundamentală a acestei noi culegeri de poeme, semnate de George Demetru Pan, este că numai iubirea lucidă și condiționată de vigilență reprezintă adevărata iubire. Faptul acesta se desprinde din ascensiunea către lumină, din limpezimea pe care poetul o comunică lectorilor. Este, aici, dovada, că, în ultimii douăzeci de ani, George Demetru Pan a trăit intens eliberarea.

PETRU MANOLIU

Dorina RĂDULESCU „VIRTEJ“

În ultima vreme, debuturile în literatura noastră nouă sînt neobișnuit de mature. Nu puțini sînt autorii care s-au consacrat încă de la primul volum. Printre aceștia trebuie menționat și numele Dorinei Rădulescu, autoarea unei interesante și originale cărți, *Virtej*, apărută la Editura pentru literatură. Într-un spațiu relativ restrîns de pagini, scriitoarea concentrează un material dens de viață, care se întinde pe o perioadă de aproape trei decenii. Contactul nemijlocit al Dudașei Iordăchescu — eroina cărții, din perspectiva căreia se face relatarea — cu realitățile anilor 1917-1945, filtrat prin psihologia acestei copile care caută, iscodește și descoperă, este notat în pagini pline de adevăr și poezie, într-un stil alert, bogat în expresie, sugestiv. Acțiunea se încheagă din succesiunea unor mici scene, episoade, situații, realizînd drumul în viață al eroinei, formarea unei conștiințe înaintate.

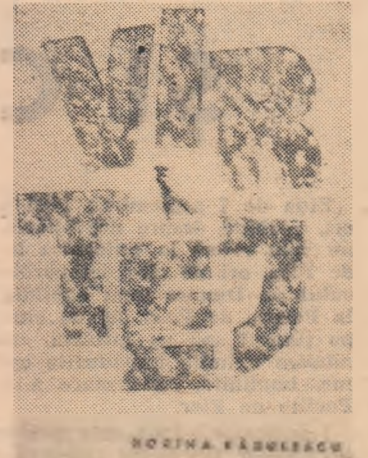
Primele impresii de viață ale

Dudașei se leagă de anii copilăriei, petrecuți în casa sărăcăcioasă a bunicilor, din Piatra Neamț. Mama, femeie frumoasă dar cu suflet de piatră, a lăsat-o în grija bătrînilor s-o crească și a plecat la București, unde o așteptau alți trei copii. Dudașa simte lipsa părinților, dar uită repede, mai ales cînd este vorba de jocul „la gropiță“. Deschide larg ochii în jur, înregistrînd cu fidelitate fapte și întâmplări dintre cele mai semnificative pentru anii aceia, dar e prea mică să înțeleagă ce se petrece în lume. Aude de lipsuri, de arestări (nenea Matei cizmarul), de război, de revoluția rusă, pe ea o incîntă însă cuvîntul armistițiu: „un cuvînt nou, frumos, ca un plesnet de bici“.

Din mediul acesta „fericit“ al copilăriei — excelent evocat de autoare, cu prospețime și autenticitate — Dudașa pășește într-o nouă etapă a vieții sale. Venirea în Capitală, în mijlocul familiei, îi prilejuește constatarea dintre cele mai amare. Oamenii din mahalaua unde ei și-au închiriat o căsuță modestă, lipsită de soare și de verdeață, trăiesc în mizerie, nu au unde să lucreze, nu au ce să mănînce. Tatăl lor se zbate din greu să facă față nevoilor casei. Vera și Lia, surorile mai mari, dau meditații în timpul verii ca să poată urma medicina, Sandu, fratele, se angajează într-o tipografie, chiar ea, Dudașa, care a consimțit tacit să ducă greul gospodăriei, intră funcționară la un mare magazin din Capitală.

Temperament retras și oarecum contemplativ, Dudașa este pusă acum în situația de a medita mai profund asupra realităților din jur. Mișcările studenților democrați, discuțiile întreținute de colegii surorilor sale, apoi prietenia cu Gore Stănescu, toate acestea au reușit să sădească în sufletul ei mlădițele unei conștiințe revoluționare, de luptătoare. Și cititorul înțelege foarte bine drumul parcurs de eroină cînd, în paginile finale ale cărții, o vede înrolată în rîndurile celor care luptă cu arma în mină împotriva fascismului.

Prin comunistul Gore Stănescu, logodnicul și apoi soțul Dudașei, autoarea a sugerat în datele ei esențiale amploarea luptei dusă de comuști în această perioadă bogată în eve-

nimente importante, din istoria poporului nostru, cu urmări adînci în conștiința oamenilor. Totodată cartea subliniază pregnant rolul și participarea României la războiul antifascist, contribuția armată a țării noastre la victoria deplină asupra fascismului.

Virtej este un roman autobiografic, unde Dudașa își „narază“ întâmplările. Eroina cărții rămîne mereu un observator și, într-un fel, un comentator al evenimentelor pe care le trăiește. Autoarea ne pune în fața unei scrieri rotunde, în care puterea de evocare, lirismul, autenticitatea se îmbină într-un tot armonios.

Recomandăm călduros romanul *Virtej*, ca un debut de înaltă ținută artistică, ca o lectură plăcută, instructivă și atrăgătoare pentru toate categoriile de cititori.

GH. MARIN

C. POPESCU

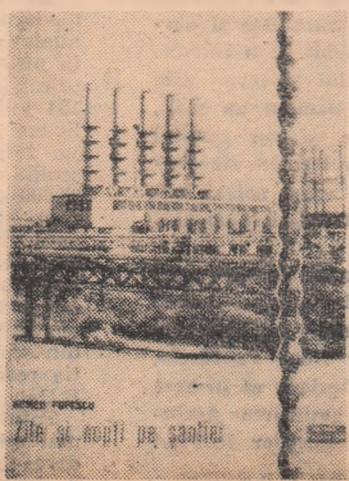
Romeo POPESCU „ZILE ȘI NOPTI PE ȘANTIER“

Colecția „Patria noastră“

În anul 20 de la Eliberare, moment prielnic pentru bilanțuri expresive, reportajul se face prezent, alături de celelalte genuri beletristice, cu diferite volume — unele apărute, altele în curs de apariție.

Printre cele dintii se numără și cartea lui Romeo Popescu. Autorul a scris cronică de un an a șantierului Combinatului chimic de la Craiova, unde a lucrat ca tehnician încă din primele zile. El observă, ca un cronicar, momentele cele mai semnificative, de la cîmpul gol, de la țăruiși pînă în clipa cînd se perfecționează o imagine de ansamblu a ceea ce va însemna marea combinat. Însemnările zilnice ale unui marșor o-

cular, ale unuia care se află în miezul frămîntărilor și primele rînduri ale lucrătorilor anonimi, dar care realizează cu fiecare zi, cu fiecare „ofensivă“ noi etape ale construcției. Însemnările tehnicianului Romeo Popescu au o prospețime care transpune pe cititor în viața reală a unui șantier, în vîltoarea grijilor și bucuriilor pe care le au cei ce lucrează aici, în mijlocul oamenilor. Paginile lui de jurnal surprind momente emoționan-

te din zi sau din noapte ca aceea de mare tensiune din preajma definitivării unor operațiuni, din sezoanele ploioase, ori din zilele de iarnă.

Romeo Popescu consideră paginile sale drept fugare notații de jurnal, dar însemnările sale sesizează trăsături de caracter, conturează schițe de portrete ale unor oameni pe care cititorul simte dorința să-i reîntîlnească în volum. Încheindu-și volumul la împlinirea unui an de activitate a șantierului, autorul însemnărilor pare că a plecat doar într-o vacanță, iar cititorul trăiește încă senzația vieții de șantier, așteptînd continuarea cît mai grabnică a jurnalului.

Tot în colecția PATRIA NOASTRĂ vor mai apărea în scurt timp cîteva volume de reportaj. Dintre acestea amintim *Arpegii la Siret* al lui Paul Anghel. Desfășurat pe firul văii Siretului, pentru a avea astfel un meridian unificator al tuturor arpeggiilor, reportajul lui Paul Anghel se amplifică la tonalitățile multiple ale evoluției și prezentului moldovean. Adoptînd modalitatea îmbinării elementelor reportericești cu descrieri și

detalii istorice, culturale, economice, autorul relevă dimensiunile pe care în construcția socialistă poporul le-a imprimat Moldovei renăscute.

Un alt volum în curs de apariție este *Orașe fără arhivă*, o suită de reportaje prin care Petru Vintilă realizează o serie de prezentări ale noilor localități apărute pe harta țării. Autorul nu răsfoiește arhivele istorice pentru că orașele acestea nu au decît arhivele zilelor noastre, preferînd să ne înfățișeze peisajul nou al acestor locuri, oamenii de aici care muncesc și trăiesc o viață cu totul nouă, după coordonatele minunate ale epocii noastre socialiste.

Eugen Teodoru își clădește reportajul despre orașul Galați (*Port dunărean*) — de asemenea în curs de apariție în colecția PATRIA NOASTRĂ — printr-o suită de povestiri despre oameni, portrete de deosebită profunzime și căldură urmînd destinele lor în anii de mai demult sau în tumultul de azi în viața lor de muncitori ai întreprinderilor, ai șantierului naval, în viața lor pe fluviu sau pe uscat.

CINE MAI SUFLĂ-N LAMPĂ?

Există în folclorul bănăţean o doină care începe așa :

Peste toate satele
E senin ca laptele

Poetul necunoscut va fi vrut poate să cînte gigantica luminozitate a constelațiilor, dar miiriadele de becuri cosmice — se ştie — sint atît de îndepărtate încît luminii stelare i-au trebuit mii de ani ca să ajungă în spațiul periterestru. În schimb versurile folclorice citate mai sus și-au găsit în zilele noastre o oglindire concretă, metafora cîştigînd, prin electrificarea satelor, lumină și materialitate.

Zilele trecute ziarele au adus vestea că în regiunea Banat au fost electrificate de la începutul anului pînă în prezent 107 localități rurale. O dată cu satele Rusca, Brebu Nou, Firling și Coșteiu de Sus, recent electrificate, acțiunea de introducere a luminii electrice s-a terminat în opt raioane ale regiunii Banat. E vorba de raioanele : Arad, Bozovici, Orșova, Făget, Sinnicolau-Mare, Deta, Timișoara și Caransebeș. În raionul Oravița au mai rămas doar cîteva sate neelectrificate, dar pînă la sfîrșitul anului electrificarea va fi terminată și aci.

Cu douăzeci de ani în urmă, pe teritoriul regiunii Banat nu se aflau decît 60 de sate electrificate. Acum, numărul lor a ajuns la 619. Cu douăzeci de ani în urmă în modestele prăvălioare sătești aveau mare căutare mărfuri ca : sticlele de lampă,

fitilul de bumbac, felinarul de vînt și gazul lampant. În clipa de față, pentru 95 la sută din populația rurală a regiunii, aceste mărfuri au căzut în desuetudine, au căpătat un aer vînt, de muzeu. În locul lor au mare căutare becul fabricat la Fieni, mașina electrică „Alba lux”, frigiderul „Fram”, aparatul de radio, televizorul, fierul electric de călcat, reșoul și lampa de noptieră cu abajur.

În comuna Belinț, unde am fost de curînd, am fost surprins să aud seara tîrziu, într-o casă, spunîndu-se unui copil :

— Ioane, suflă în lampă !

Vorbele, dintr-o obișnuință imemorială, au rămas aceleași ca pe vremea lămpii cu petrol și a felinarului de vînt. Dar copilul chemat să... „suflă-n lampă”, s-a apropiat de perete și a întors, simplu, comutatorul. În întinericul odăii a rămas să cînte aparatul de radio și eu mă uitam fermecat la selenara luminozitate a scalei. Se transmitea muzică populară rominească și, din tonurile înalte ale taragotului, mi se părea că aud aeeva :

Peste toate satele
E senin ca laptele...

PETRU VINTILĂ

INSEMNĂRI

La capătul loturilor

Cineva de la sediul gospodăriei colective din comuna Mărășești, regiunea Galați, mă îndemna să-l caut pe inginerul Mircea Bădrăgan la cîmp, unde se găsesc loturile demonstrative ; totodată, spre a mă descurca mai lesne, îmi spusese că inginerul este un om înalt. Așa fiind, am plecat degrabă în direcția arătată și nu după mult timp am ajuns. Am căutat desigur, inițial, să-l descopăr pe inginer după înălțime, dar străduințele mele dovedindu-se neputincioase, am fost nevoit să mă adresez celui dintîi colectivist întîlnit.

— Ha, ha — a ris acesta. — Apăi n-are să fie chip. Tovarășul inginer se află acum în lot și porumbul a crescut nu glumă, mai-mai să-l întreacă.

Mi-am întors privirile spre lotul despre care îmi vorbise omul. Spusele lui nu se dezmințeau. Pe o anumită porțiune, se înălța, spre soare, un lan de porumb neobișnuit de înalt.

— Este lotul demonstrativ al gospodăriei — a ținut să-mi vestească cineva, — iar mai încolo,

iată-l și pe cel de floarea soarelui mai mic... de vreo 10 hectare.

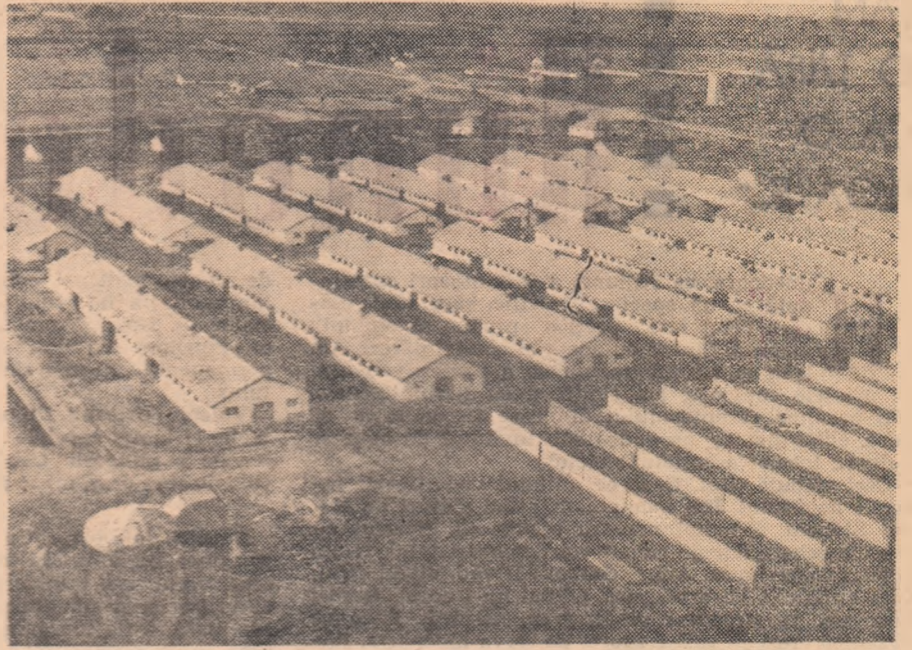
Inginerul Mircea Bădrăgan este într-adevăr un om înalt, bine legat, care are un fel de a vorbi cumpătat și blînd. L-am întîlnit între grănițele celor două loturi și după ce l-am întrebat mi-a spus :

— Am organizat aceste două loturi demonstrative spre a arăta colectivității cit de mult poate dărui pămîntul dacă e lucrat după toate regulile agrotehnice. Am lucrat aici cu brigăzile de cîmp ale tovarășilor Constantin Ciubotaru și Virginia Vlădescu. Bineînțeles că rezultatele bune care se întrevăd în anul acesta, se datorează unor îndelungate observații obținute pe parcursul cîtorva ani. La început, am urmărit soiul de porumb căruia îi convine terenul gospodăriei noastre și ne-am oprit la HD-311. Apoi pe unele rînduri am făcut polenizarea suplimentară. Pe aceste rînduri a fost de două și chiar de trei ori mai mare. Am urmărit, de asemenea, respectarea densității plantelor, scăzînd-o de

la 40 000 la 30 000 de plante la hectar. Am acordat o mare atenție prașilelor mecanice și manuale. Pe unele rînduri s-au executat două prașile, pe altele trei și chiar patru. Cele mai roditoare rînduri au fost acelea cărora li s-au dat trei prașile. Toate lucrările agricole s-au executat conștiincios și la un înalt nivel calitativ. Am creat astfel condițiile cele mai favorabile creșterii culturii de porumb și după părerea mea cred că anul acesta lotul demonstrativ va dărui gospodăriei peste 5 000 kg porumb boabe la hectar.

La capătul loturilor, inginerul Bădrăgan s-a oprit. Stam lîngă el. Aici locul era ceva mai înalt și puteam vedea în voie frumoasa întîndere a lanului. Inginerul privea fericit undeva, departe, și purta în ochi o lumină vie. Nu i-am întrerupt gîndurile. Știam că în lumina aceea trăiește imaginea zînelor îmbelșugate care, din inima acestor loturi, va revărsa cîntec peste toată moșia gospodăriei colective din Mărășești.

NICOLAE NASTĂ

Sectorul zootehnic al G.A.S. Pietroiu-București (vedere din avion)

MĂRTURIA HĂRNICIEI ȘI PRICEPERII

Pe drumeagurile tăiate de-a lungul lanurilor foșnitoare de porumb trece o șaretă binecunoscută oamenilor din comună. La o răscruce murgul se oprește. Din șaretă coboară Radu Riciu, președintele colectivei și ingineră Elena Nine. La marginea lanului îi întîmpină brigadierul de cîmp Alexandru Orniga, secretarul organizației de partid din gospodărie. Apoi, împreună intră în pădurea de porumb. Fiecare depănușează cîțiva știuleți mari, aurii, îi rup de pe tulpină și le cercetează boabele. Se consultă.

— Mai trebuie să-i prindă soarele cîteva zile — spune președintele.

— Da, confirmă ingineră. Boabele

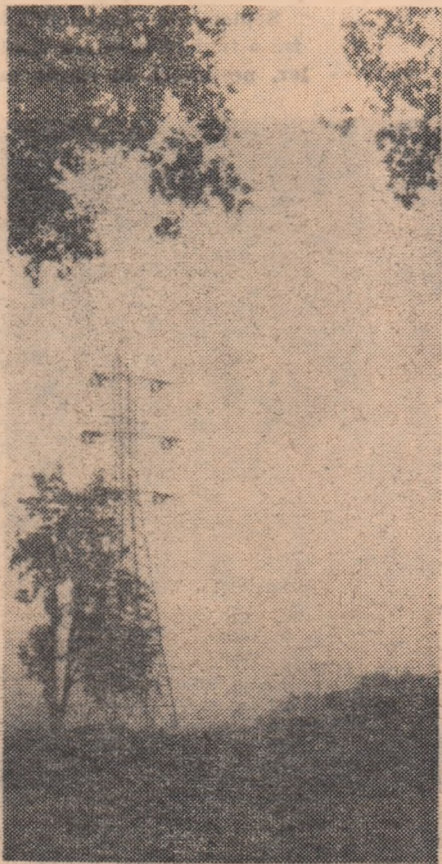
au încă umiditate prea mare. Vom începe tot cu soiul timpuriu. În orice caz trebuie să grăbim pregătirile.

Intr-adevăr, la gospodăria colectivă „Înfrățirea” din Drăgănești-Vlașca, regiunea București, oamenii se pregătesc intens pentru cules. Porumbul reprezintă aici una din principalele culturi. Aceasta se vede și din faptul că în primăvară s-au semănat cu porumb 1 044 hectare. Va fi necesară o muncă bine organizată, pentru ca toată recolta să ajungă la timp, fără nici o pierdere în magazii și pătule. Evaluările făcute în lan arată că producția va fi cu mult mai mare decît cea planificată. Sporul va fi în jur de 800 kg porumb boabe la hectar, ceea ce la întreaga suprafață înseamnă un plus de aproximativ 84 de vagoane de boabe.

Colectiviștii se pregătesc intens pentru recoltare. Cinci pătule mari, cu o capacitate de peste 400 de vagoane, au fost puse la punct în amănunt : curățate, dezinfectate. Alte două pătule de circa 100 de vagoane sint pe terminate. Porumbul de pe 100 de hectare pentru sămînță va fi depozitat într-o magazie mare, vîruiată și bine aerisită. Au fost reparate și pregătite 80 de atelaje, în vederea asigurării transportului fără întrerupere. Cele trei autocamioane ale gospodăriei vor căra la baza de recepție porumbul contractat. Peste 1 000 de coșuri au fost pregătite pentru culegători și încărcători. În sfîrșit, meșterii de la atelierul de fierărie au ascuțit bine aproape 800 de seceri pentru tăiatul cocenilor.

— Totul e gata — spune președintele. Cu forțele de care dispunem vrem ca recolta să ajungă în hambare în cel mult 20 de zile bune de lucru. Aceasta înseamnă o viteză zilnică de peste 50 hectare sau peste 19 vagoane porumb cules. După culegători vor urma tractoarele pentru pregătirea terenului în vederea însămînțării grîului și orzului după porumb. Și în această privință s-a prevăzut totul conform planului de măsuri întocmit înainte. Spiritul de prevedere, hărnicia și priceperea celor din Drăgănești-Vlașca merită să fie luate în seamă. Mărturie stau recoltele frumoase obținute care culminează cu cele aproximativ 84 vagoane porumb boabe numai sporul obținut în acest an.

NICOLAE BARBU

Cale luminii

„AM
O TARĂ
CA O
FLOARE...”

Hunedoara

Hunedoara, ca regiune, a fost deseori consemnată ca un spectacol mirific, săgetat de flacăra celui mai prețios produs al omului: metalul. Sint și eu adept al acestei păreri. Am trăit și eu emoția, unică, a nașterii oțelului în uriașele cuptoare, am simțit și eu fierbintele aer din preajma receptaculului din care țighele raze și care, eliberându-se, ascundea sub tumultul de abur și culoare tocmai esențialul: oțelul.

Căci trebuie știut. Ceea ce inițial vede și este interzis neofitului. Îmi inchipuiam, stînd alături de Aurel Stanciu, iscusitul maestru oțelar, că înarmat cu sticlele ochelarilor de cobalt voi descoperi totul. N-am înțeles mare lucru. Am exclamat: Il văd, oțelul! Vai, cum străluce! Mi-a răspuns. Oțelul nu-i acela, oțelul-i dedesubt, se strecoară vinăt, greu, nesimțit. Ceea ce vezi, sau crezi că vezi e zgura. Ea se va îndepărta. Rămîne acel fluviu subteran, de-un vinăt concentrat, cu neputință de pictat, acel fir greu, neconvins să se lase cumînțit. E ca un cîntec vechi sau, dacă vrei, ca un sentiment profund care cu greu scapă a fi descris și îmbrăcat în săraca haină a vorbei.

A fost prima lecție pe care, usturător, o acceptam ca reporter. M-am încăpăținat și neconvins i-am cerut lui Aurel Stanciu să mă inițieze. S-ar putea ca din noianul de impresii să nu fi rămas cu multe. Știu însă că tovarășul cu care eram. vechi oțelar, mi-a propus să urc pe deal noaptea. Căci zicea el, noi sintem în primul rînd o regiune de mineri. După ce voi cobori la orizontul 302 să urc sub cupola albastră a cerului la Lupeni sau Vulcan și am să înțeleg tot ceea ce se petrece aici la marele cupator care zămislește oțelul.

Așa am făcut.

Nu este greu de înțeles că Aurel Stanciu, care poate nici nu-și mai amintește de mine, mi-a dat unul din sfaturile de preț: du-te și vezi.

Am s-o iau, prin urmare, de la început. Tot ce am spus, am spus sub înriurirea primei șarje de oțel peste plan, sub înriurirea primului mare spectacol oferit în cetatea colosală de turnuri și păienjenis metalic, de imensa desfășurare a făurarilor lumii noi: siderurgistii.

Ștefan Tripsa e cel mai tînăr Erou al Muncii Socialiste. Hunedoara e și ea tînără deși, dacă ar fi să descriu orașul vechi, inexistent azi, ar părea de necrezut. Nu știu exact, dar știu că într-o lună se produce aici atîta oțel și fontă cit producea întreaga industrie a Romîniei în 1938.

Iar dacă am împărtăși ceea ce am simțit la vizitarea Expoziției naționale, aș adăuga: într-o primăvară știam că lângă Hunedoara există o anticameră: Peștișul.

Căutați-l azi! I-aș spune: Uriașul laminor. Marele laminor. Aici, pe 18 hectare e întinsă cea mai mare uzină de laminate. De la Bluming la profilele de cele mai diverse tipuri și dimensiuni.

Aceasta e Hunedoara și nu e numai atît.

Urmăresc ca acest reportaj să ocolească, pe cit se poate, cifrele. Știu că la Hunedoara e vorba de milioane de tone de fontă și oțel, pe o incomparabilă forță a valurilor care constring bara incandescentă să se supună, subțindu-se și primind dimensiunile cerute. Nu pot părăsi însă Valea Jiului. De la Petroșeni, Lupeni, Vulcan răsună încă în inima mea peisajul sălbatic al Văii, cu colțuri de munte răzvrătite, cu locomotive care-și impart aburul alb peste blana veșnic vie a pădurii de brad. Acolo am gîndit întii și întii la ceea ce înseamnă a scurma în pămînt și a clădi deasupra lui. Mi s-a părut cea mai luminoasă muncă din lume. M-am cutremurat: pentru această muncă, în 1929, eu fost răsplătiți cu gloanțe, așa cum marii descoperitori au fost arși pe rug.

Caut urma unor vechi colonii de mineri. Nu o mai găsesc. Sint nevoit să o spun. 24 000 de apartamente s-au construit. Imaginea Văii Jiului, cunoscută sub numele de Valea Plîngerii suferă o esențială modificare. Stau la cel mai modern bar, aștept s-ascult una din cele mai îmbucurătoare vești. S-au depășit indicii de plan, sub fiecare orizont, la fiecare orizont străluce acel gînd nepieritor al innoirii. Ne aflăm, spun minierii, la orizontul construirii socialismului. Alte vești nu avem a vă da: înaintăm mereu.

Dar nu plec. Intîrzi la cercul plastic al clubului din Lupeni. Mă abat la un cunoscut. Nici la Petroșeni nu uit să umblu din nou pe la institut. Este de știut că în Petroșeni există un institut al cărbunelui. Să ne oprim asupra acestei noțiuni: Institutul Cărbunelui! De sute de ani se extrage cărbune. Sint cîteva, numeroase, generații care păstrează, peceluite în inimi, catastrofe subterane, vînturi care au aprins flăcări mari acolo sub zeci de orizonturi, ape care au năpădit, pămînt care s-a surpat, tragice deznodăminte petrecute neștiute sub pămînt, în beznă ca smoala, sub cupola de granit, nepătrunsă. De aceea, poate, se spune și acum, aici, noroc bun!

Am văzut în muzee expozate. Dintre toate mi-au atras atenția acelea care vorbesc de mineri. Ei trăgeau coasa (și se știe ce înseamnă!) 365 de zile pe an. Și poate niciodată n-am fost mai fericit ca privind mașinile îpcelățenite în Valea Jiului. Ele înlocuiesc, așa cum un tractor te scutește de secere, munca inimaginabil de grea, fizică, a minerului.

Poate să nu fie concludent ceea ce spun. O întimplare obișnuită vă poate ușor contamina ca și pe mine de increderea pe care am dobîndit-o. Unul din minierii vechi, baciul Tigoreanu, se trage cam de prin locurile mele. Din Archiud. Mi-a spus limpede. (El azi e pensionar). Niciodată n-a visat minerul așa viață. Știi, dumneata, nu știu ce meserie ai, dar dacă vrei te-ai îndemna, zic zău, să te faci miner, atunci ai să-ți dai seama ce înseamnă: noroc bun! Nu există, spunea el, mai frumoasă meserie, decît aceea a minerului. Fiți cu luare-amînte! Mai frumoasă, mai îmbietoare. El adăugase: în munca noastră se întîlnesc la tot pasul gîndul și cuvîntul partidului. Ni s-au ușurat condițiile

de muncă, încît noi, coborînd în adînc, avem acum în limpezime în față lumina pentru care am luptat: socialismul. Noi, (Tigoreanu era însărcinat cu scoaterea armăturilor! Vă dați seama ce pericol îl amenința permanent!) nu mai simțim acea teamă a necunoscutului...

Vulcan, Uricani, Dilga, mine, mineri, căști de protecție și lămpi speciale! Valea Jiului nu, nu mai este o vale a plîngerii. Cobor pe versantul dinspre fosta colonie spre oraș, mi se pare de fapt că urc!

★

De aici, la Deva, aflu date noi, care-mi conturează imaginea regiunii. Mă impresionează stilul în care un oraș vechi s-a transformat uluitor într-un oraș nou, cuceritor, și n-am altceva de observat decît că grija cea mare să fie conservarea aerului local, specific unui oraș vecin cu cea mai veche cetate, cu aceea a lui Decebal.

Se spulberă și această grijă. O rostisem eu insumi neconvins, căci știam că aceste locuri și memoria lor fac parte din neobosita grijă a conservării celei mai mici urme a trecutului din care viitorul să învețe.

O nouă șarjă

Și iar călător... Spre Alba Iulia, Orăștie, Bințiș, Ighiu, Galdă de Sus, sau cea de Jos, Lancrăm, un șirag de localități, în care, mă simt în cîmpia ardeleană. Întreb un îngrijitor din Cîlnic: cum îți îngrijești viața?

A fost poate cea mai neindeminatică întrebare ce-am pus-o vreodată. Am avut inspirația, spontan, să repet întrebarea, adăugînd: pentru a-ți da atîta lapte!

Erau cifre record. Regiune cu o tradiție a creșterii vitelor de soi, cu centre viticole de preț, cu o anume specializare în pomicultură și alte culturi speciale, Hunedoara ne prezintă azi înfățișarea unei regiuni de agricultură intensivă și fără a căuta să întrebunțez statistică, colectivizarea, marile procese, i-a dat agriculturii o extremă însemnătate; sector stăpîn și viguros, cel socialist, a demonstrat pe viu ce înseamnă calea indicată de partid.

★

Am vrut, adică am intenționat să prezint o regiune — Hunedoara. N-am amintit de castelul Huniazilor, nici de alte urme lăsate de istorie. Trebuia să vorbesc, desigur, de Sarmisegetuza, de Apulum, de o sumedenie de vestigii ale trecutului, care sint îmbeșugate risipite în peisajul variat al regiunii. Trebuia să pomenesc de Teatrul de Stat din Deva, de Teatrul de Stat din Petroșeni, de viața culturală intensă a Hunedorei și Lupenilor. Formații culturale (de joc și cîntec) cuprinse în concursul pe țară au demonstrat o altă față a regiunii în care resursele culturale sint inepuizabile. Sau, poate, de curcurile literare, de valorile spirituale pe care le zămislește viața clocotitoare a regiunii.

Mă apropiu de Mureș. Este riul cel mai de seamă care străbate regiunea. Așa se explică de ce sint acum emoționat. Filozoful antic vorbea de elemente: aer, apă, foc și pămînt. În această regiune toate ard, toate sint incandescente ca pentru a ne lumina și mai mult drumul nostru, totul, pentru marea victorie a socialismului.

ȘTEFAN LUCA

SUFLETUL COPACILOR

Am stat de vorbă cu fiecare copac,
cu fiecare stea.

I-am îmbrățișat
și-am ascultat cum sufletul lor,
bate tot sincer ca inima mea.

De-atunci i-am îndrăgit
sideral.

Cînt și sufăr cu ei.
Ca frunzarul de ploș
tremur și mă înfior;
dar tot ca ei neclintit mă simt,
și rupt de tot ce-i banal...

Iubito, am îndrăgit
pădurile vii;
să alergăm

prin poienele lor!

Sint copaci care ead,
sint copaci care cresc,
sint copaci care bucură
și copaci care dor.

VASILE ZAMFIR

SEPTEMBRIE

Satul meu, Gradiștea, se miazănoapte a Munteniei, mai vadul a trei cîmpii: a Brăilei, a lui și a Bărăganului. E pus în rîul Buzău (de la noi apele cur reț învăluite în mirosul tufelor ran), vara îl bate vîntul cu mi mol care se ridică din bălțile D toamna, cum e acum, îl ating turi uscate: unul se numește D vine în ochuri dinspre munți, cheamă al Tîrlor și miroase a oi. Se spune despre el că, asen ființe, poposește noaptea în vetr lingă fierbători și strungi, și din ia zborul și ridică în vârtejuri țelor. Pămîntul e mînos, dar plo dă totdeauna prea tîrziu. E și-ur locului: „Totdeauna, ploile...” în sint invocate să-și tragă zăvoara date blestemului vînturile seci.

Satul a fost o parte din moșia Șutu — spiță de domnitori fă și-mi amintesc că, toamna, cîmp într-un fel de rostogolire stranic manele morții. Ridicați în sei, o pravegheau convoaiele de care — se muncea în dijmă, din cir țaranul primea două — sau ump gaziilor. Vechile și atît de minuri lori ale toamnei rominești — m în păduri, moi și înăbușite în urcau grămezi în hambarele cur rești. Era o prădăciune a muncii, că era și un jaf al culorilor. Tra la noi ca un anotimp prev iernii și nimic mai mult, pentru țeala se făcea pe furate — de alt prințului era supranumită raiul l

Septembrie — splendidă fumeg tră a funigilor — era visul dulce lor, neștiutori de rănile celor n

OMAGIU LUI ENESCU

A devenit o tradiție a culturii noastre noi organizarea, la fiecare trei ani, a unor întâlniri între reprezentanții diferitelor generații de muzicieni de pe continentele globului, în cadrul Concursului și Festivalului ce poartă numele marelui Enescu. Concertiști cu glorie mondială, maeștri ai claviaturii, arcușului, cîntului sau baghetei, ca și tineri aspiranți la consacrarea adusă de laurii competiției muzicale, se întîlnesc pentru a treia oară sub semnul artei neuitatului nostru maestru, aducînd memoriei sale un pios omagiu. Muzica enesciană, una dintre pietrele prețioase ale tezaurului artei contemporane, strălucește în aceste zile reflectînd sensibilitatea poporului din mijlocul căruia s-a ridicat artistul. Acordurile avîntate ale Simfoniei I din concertul inaugural au fost ascultate cu emoție de mii de spectatori prezenți în sala Palatului, ca și de alte zeci de mii de iubitori ai muzicii aflați lîngă aparatele de radio.

La cea de-a treia ediție a sa, Concursul Internațional George Enescu și-a cîștigat un prestigiu deosebit în toate țările. Prestigiu dovedit și de numărul concurenților, în creștere de la o ediție la alta. Mesageri de pe aproape toate continentele se întrec acum la București, dornici să-și înscrie în palmares titlul de laureat al acestui concurs. Australia, Canada, Ecuador, Japonia, Liban, Spania sînt numai cîteva din țările ai căror reprezentanți au apărut pentru întia dată în acest an pe estrada Concursului George Enescu. Iar țări cu tradiție în arta interpretativă ca Franța, U.R.S.S., S.U.A., R.D.G., au înscris în acest an un număr sporit de tineri, la al căror început de carieră internațională publicul nostru are prilejul să fie martor.

Zilele Festivalului ne prilejuiesc în același timp întîlnirea — în cadrul unor concerte, recitaluri,

spectacole de operă și balet pline de fiorul artei autentice — cu personalități și stiluri interpretative diferite, dar de un nivel deosebit de ridicat. Alături de cele mai reprezentative formații și interpreți ai noștri, vom putea urmări pe Herbert von Karajan în fruntea orchestre Filarmone din Viena, pe pianistul american de renume mondială Arthur Rubinstein, pe celebrii violonceliști Gaspar Cassado (Spania) și André Navarra (Franța), pe cîntăreții Kim Borg (Finlanda) și Miroslav Cingalović (Iugoslavia), pe balerina Maia Pliseșkaia (U.R.S.S.) și pe mulți alții dintre cei mai renumiți muzicieni.

Manifestările Festivalului evidențiază propagația creației enesciene, interpretarea — la o înaltă înaltă înaltă — a unor capodopere clasice, precum și prezența unor nume reprezentative ale muzicii contemporane (Stravinski, Șostakovici, Bartok, Honneger, Prokofiev etc.). O privire panoramică asupra creației muzicale românești, asupra dezvoltării ei înfloritoare este realizată prin includerea în programele Festivalului, alături de opusuri ale unor maeștri ca Paul Constantinescu, Mihail Jora, Ion Dumitrescu și alții, ale unor lucrări ai reprezentanților generației mai tinere (Anatol Vieru, Dumitru Capoianu etc.).

Al treilea Concurs și Festival Internațional George Enescu constituie nu numai un omagiu adus ilustrului maestru al cărui nume strălucește pe emblema Festivalului ci în același timp și o mare sărbătoare a muzicii, care ilustrează rodnicile legături ce se pot stabili pe calea artei între popoarele lumii.

MIRCEA BASARAB
maestru emerit al artei

geam, ciomagul după iepurii burtoși, îmi mînjeam mîinile și obrajii tirindu-mă în genunchi prin rugi de mure, rostogoleam cu călciul bostani aurii, desfăceam nuci cu briceagul și mă îmbătam de mirosul toamnei concentrat parcă în întregime în carnea albă a guliilor din întinsele grădini de zarzavat.

Dar visul se risipea prea repede. Pămînt și sate, la sfîrșit de septembrie, se cufundau într-o beznă fără zvicniri. Noaptea veneau lungi și de păcură — pasărea lunii, șchioapă, se arăta doar în ceasuri tirzii și nu ajungea să văruiască decît o parte de cer. Ședeam pe lîngă foc și ascultam ce vorbeau oamenii adunați la vorbă, ca să le mai treacă uritul. Poveștile lor se învîrteau mereu în jurul casei prințului. Ziceau :

De pe terasa prințului, luna se vede un covrig. Poți să întinzi mina și s-o mîninci.

Sau :

Prințul o să bată vînătoarea mare. Logofeții au trecut prin sate și-au cumpărat cai. L-am vindut și eu pe-al meu (totdeauna, glasul povestitorilor se înfiora) miine, argații or să taie toți caii cumpărați și-or să pună hartanele în rîspintii, să aibă lupii ce mîncea, să nu fugă în altă parte, să rămîna aici, să-i vîneze prințul.

Noaptea copilăriei mele. Aspre și reci, ele se înscriu în geografia foamei...

Septembrie — chenar cu cer albastru, rupt în mici dreptunghiuri de plopii crescuți pe hotare — porumbul e înalt și aleargă prin el un vînt de aramă, clocoțește rugina în cimpuri și miroase a fum prin li-

vezi. La gospodăria colectivă — situată acolo unde, altcîndva, ședeau, ca niște ciini uriași trîntiți pe labele dinapoi, șurile cu paie pentru vitele din ocoalele boierești — se fac pregătiri pentru cules și strugurii, scoși cu tirnele din via de pe coastă de către fete cu obrajii rumeniți în soare, sînt zdrobiți în teasc și mustul prinde să bolborosească în butoaie.

Gospodăria a luat ființă cu aproape zece ani în urmă — și astăzi e de șase ori milionară. Socialismul a operat și aici — ca pretutindeni — schimbări fundamentale. Și chiar simpla lor enumerare ar ilustra saltul uriaș săvîrșit în viața satului meu. Pălmașul, cititor în stele și nădăjduind într-o ploaie salvatoare, beneficiază de toate cuceririle civilizației moderne : bibliotecă cu mii de volume, cămin cultural (sală cu capacitate de cinci sute de locuri), televizor, radio, și mai presus de orice — caracteristică definitorie — e un om stăpin pe știința modernă de lucru a pămîntului. Vechiul și tărăgănatul cîntec : „Totdeauna, ploile”, sfișietor și cu colți de blestem, se pierde și se duce în leagănul amintirilor... Grădiștea e pusă în loc deschis, cimpie netedă ca oblonul, iarna viforele o acoperă din toate părțile. Dar cel mai fabulos și mai așteptat viscol aici e acela din aprilie și care se continuă apoi de-a lungul întregii veri — e o ninsoare abundentă, formată din îngrășăminte, și pe care o împraștie, trecînd în zbor calm, avioanele aflate în dotația consiliului agricol regional.

— Gospodăria colectivă, spune președintele Gheorghe Enc, a adus belșugul în fiecare casă. Uite, de zece ani, s-au construit în sat peste o sută de case, toate din cărămidă. Dar lîngă ramura de brad, care, după obicei, rămîne în creasta casei, timp de cîteva săptămîni după ce acoperișul a fost isprăvit, tremură în vînt și prăjina antenei de radio. Oamenii de la noi, și acesta este un lucru de covîrșitoare însemnătate, au deprins gustul frumosului, raf-tul plin de cărți e prezent peste tot, mobilă nouă împodobește odăile țaranilor. Toamnele sînt ale noastre, ele ne întorc, ca răsplată, rodul cimpiei.

Toamnă, clocot de culori, desfășurare frenetică de tonuri între cer și pămînt și deasupra pămîntului. Vînt cu mireasmă de busuioace și de razachie în șiragurile de clopoței între întinderile cimpiei. Ai mei, bunicii și părinții îl ascultă, seara, într-o liniștită încordare. Și nimic nu mai e greu și nu mai apasă. Septembrie e vis de împlinire pentru toți deopotrivă. Iar cînd toamna se adîncește și tava de cositor a lunii se trage îndărătul norilor, uritul serilor de altădată n-are cum să mai coboare, s-a sfărîmat și s-a petrecut în pulbere împins de constelația Biczului.

LUCRĂRILE CELUI DE-AL VIII-LEA CONGRES INTERNATIONAL DE ȘTIINȚA SOLULUI

Prestigiul tot mai mare al științei românești pe plan mondial a făcut ca participarea la cel de-al VIII-lea Congres de știința solului de la Madison (S.U.A.) să hotărască în unanimitate ca următorul Congres să aibă loc în 1964, în R. P. Română.

Și iată că între 31 august-9 septembrie, peste 1200 de specialiști, oameni de știință cu reputație mondială din 65 de țări, au urmărit cu atenție în sălile Palatului R. P. Romine și Marii Adunări Naționale lucrările celei mai mari manifestări științifice care a avut loc în țara noastră. La lucrările Congresului au participat reprezentanți ai organizației de alimentație și agricultură (F.A.O.), U.N.E.S.C.O. și Agenției internaționale pentru energie atomică.

Lucrările Congresului au fost deschise de prof. N. Giosan, membru corespondent al Academiei R.P.R., președintele Comitetului de organizare al celui de-al VIII-lea Congres internațional de știința solului.

Oaspeții au fost salutați de conducătorii țării gazdă, prin tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, dovădindu-se prin aceasta atenția de care se bucură din partea conducerii de partid și de stat, activitatea științifică în Republica Populară Română.

Participanții la Congres au fost salutați de acad. prof. N. Cernescu, președintele Asociației internaționale de știința solului, acad. prof. Gh. Ionescu-Sisești, prof. Richard Bradfield de la Universitatea din New York, prof. dr. F. A. van Baren, secretarul Asociației internaționale de știința solului.

Una din problemele principale ale lucrărilor Congresului a fost prezentarea proiectului și înlocuirea hărții solurilor globului, lucrare de o importanță deosebită în etapa actuală având ca scop stabilirea rezervelor de alimentație a omenirii.

Prof. dr. R. A. Kovda, directorul departamentului științelor naturale U.N.E.S.C.O., dr. L. Bramao, șef al biroului de resurse mondiale ale solurilor F.A.O., dr. R. Dudal, specialist și prof. dr. F. A. van Baren au prezentat participanților proiectul hărții. Harta mondială a solurilor are o legendă ușor accesibilă tuturor, un sistem de clasificare a solurilor, astfel ca pe baza ei să poată fi analizate posibilitățile de folosire a rezervelor solului, în scopul stabilirii rezervelor de hrană a populației în continuă creștere.

Astfel, biroul special de la U.N.E.S.C.O. apreciază că în anul 2000, populația globului va fi de 6 miliarde de oameni, adică dublu existentului în prezent. Specialiști de reputație mondială au arătat că globul dispune de suficiente resurse de hrană, că în multe locuri fertilitatea solului este exploatată în mică măsură sau chiar deloc. În sfârșit harta mondială a solurilor permite să se planifice o agricultură sistematică cu aplicarea măsurilor raționale care să permită maximum de eficacitate.

Comitetul român de organizare a luat toate măsurile necesare bunei desfășurări a lucrărilor Congresului, faptul fiind subliniat de altfel și în declarațiile participanților străini. Lucrările Congresului s-au desfășurat pe comisii de specialitate și au dezbătut problemele privind cunoașterea solurilor și stabilirea mijloacelor de sporire a fertilității și capacității lui de producție.

În comisia I — fizica solului — s-au analizat bazele teoretice ale relațiilor dintre partea solidă și lichidă a solului, dinamica apei pe solurile saturate și nesaturate, relațiile dintre potențialul de umiditate și constantele hidrofizice ale solului, în legătură cu aplicarea rațională a lucrărilor de irigație și drenaj.

Pe baza unui material colectat din numeroase țări, s-au purtat discuții cu privire la definitivarea metodicii de cercetare a structurii solului. Concluziile vor fi publicate în două volume sub auspiciile Asociației internaționale de știința solului și a organizației pentru alimentație din agricultură (F.A.O.). O serie de comunicări s-au referit la rezistența solurilor la lucrările agricole.

În cadrul comisiei a II-a — chimia solului — s-au dezbătut probleme legate de stabilirea metodelor chimice și biochimice pentru determinarea macro și micro-elementelor din sol, ea și dinamica complexului organo-mineral al humusului.

În cadrul comisiei a III-a — biologia solului — lucrările s-au referit la răspândirea și dezvoltarea micro și

macro-organismelor din diferite tipuri de soluri, la metodele de punerea lor în evidență, la influența factorilor de mediu a lucrărilor solului, a îngrășămintelor asupra lor, efectul îngrășămintelor bacteriene, pesticidelor și transformărilor lor în sol. S-au prezentat lucrări cu privire la posibilitățile de dirijare a activității micro-organismelor, a interacțiunii dintre micro-organisme și plantele superioare în scopul creării unor condiții optime de dezvoltare a culturilor agricole.

În comisia a IV-a — fertilitatea solului și nutriția plantelor — s-au dezbătut probleme cu privire la influența diferitelor tipuri de îngrășăminte organice, minerale, organo-minerale și micro-elemente, asupra principalelor plante de cultură în condiții de irigație și neirigație. S-au prezentat lucrări cu privire la chimia și biochimia solului, ameliorarea solurilor acide, influența condițiilor de sol, umiditate, aerație, concentrație a soluției solurilor asupra dezvoltării plantelor și substanțelor nutritive.

În comisia a V-a — geneza, clasificarea și cartografierea solurilor — s-au tratat probleme privind principiile de clasificare a solurilor, prezentarea de hărți pedologice din diferite părți ale lumii și procesele pedogenetice, însușirile agro-productive și ameliorative ale acestor soluri. O

serie de comunicări s-au referit la clasificarea și evaluarea terenurilor în scopuri agricole, la cercetarea solului în teren la scară mare în vederea aplicării corecte a lucrărilor de organizarea teritoriului și de hidro-ameliorații.

În comisia a VI-a — tehnologia solului — lucrările au înfățișat rezultatele cercetărilor cu privire la factorii fizico-chimici care favorizează eroziunea solului în apă și vânt, precum și metodele de stabilire a acestor procese și a măsurilor de combatere. O atenție deosebită s-a dat metodelor de determinare a sărurilor din solurile saline și alcalice, influența irigației și altor factori asupra regimului sărurilor din sol, precum și stabilirea unor noi metode de ameliorare și folosirea acestor soluri în condiții de drenaj și irigații.

Deosebit de importante a fost comunicările care s-au referit la stabilirea momentului de udare a culturilor irigate la regimul apei pe solurile cu exces de umiditate în vederea ameliorării lor.

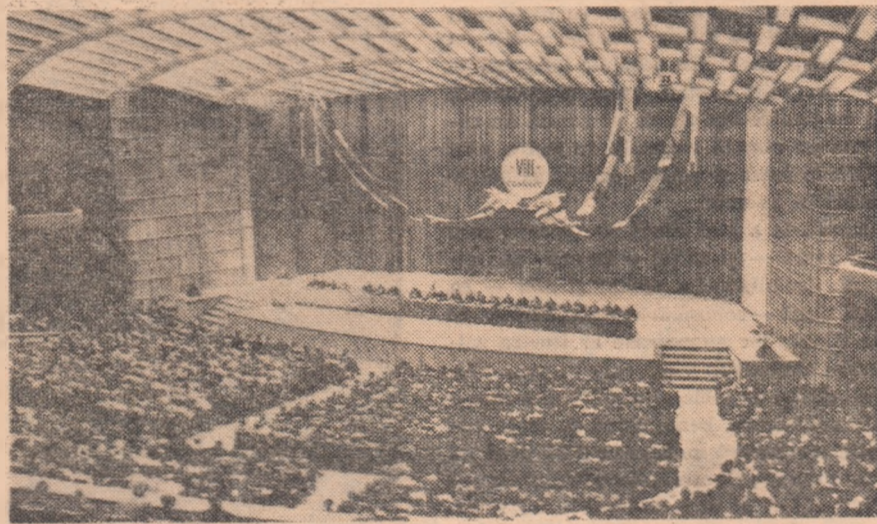
Lucrările de la comisia a VII-a — mineralogia solului — s-au referit la identificarea mineralelor din sol prin metode micro-morfologice și petrografice, geneza mineralelor și transformarea lor în sol, structura mineralelor argiloase și influența lor asupra

proprietăților fizice și chimice ale solului, mineralele argiloase specifice principalelor procese pedogenetice.

În fiecare zi s-au ținut ședințe plene care au dezbătut problemele generale din știința solului. Tematica acestora s-a referit la relațiile dintre apă, sol și plantă, noi metode de cercetare în știința solului, metabolismul azotului în sol, direcțiile de dezvoltare din știința solului, principiile de întocmire și legenda generală a hărții mondiale a solurilor, metabolismul asimilării primare a elementelor nutritive în zona de absorbție a rădăcinilor.

Cu prilejul Congresului, în sala Palatului R. P. Romine s-a deschis o expoziție în care sunt prezentate toate tipurile genetice de soluri din țara noastră. Noul procedeu de recoltare a monoliților pe peliculă a stîrnit un interes deosebit printre participanți, deoarece permite să se păstreze profilul de sol în structură naturală un timp îndelungat. Grupele de soluri sunt însoțite de fotografii care arată zonele de vegetație sub care se formează aceste soluri, de diagrame care înfățișează grafic însușirile fizico-chimice și condițiile climatice caracteristice.

Pentru cunoașterea solului în R. P. Română, a rezultatelor obținute de specialiști în toate domeniile de activitate, s-au organizat înainte și după lucrările Congresului excursii pe trasee. Primul traseu are ruta București—Constanța (litoral)—Tulcea — Delta — Galați — Buzău — Valea Călugărească — Brașov — Pasul Bran — Pitești—București; al doilea traseu este București—Pitești—Craiova—Băile Herculane—Timișoara—Arad—Oradea—Știna din Vale—Cluj—Sibiu—Pitești—București; al treilea traseu duce de la București—Buzău—Galați — Tecuci — Bacău — Iași — Fălticeni — Suceava — Piatra Neamț — Bacău — Valea Oituzului — Brașov — Sinaia — București. Durata unei excursii este de 10 zile. Lucrările Congresului al VIII-lea de știința solului a lăsat o impresie puternică oaspeților, arătând din plin rezultatele muncii rodnic desfășurate de poporul nostru sub înțeleaptă conducere a Partidului Muncitoresc Român, în cei 20 de ani de la eliberarea patriei de sub jugul fascist.

Aspect de la lucrările Congresului internațional de știința solului

Ing. GHEORGHE SANDU
candidat în științe agricole

Magazin științific

DISPOZITIV PENTRU INTRODUCEREA ÎN SOL A ÎNGRĂȘĂMINTELOR

Se știe că introducerea îngrășămintelor minerale în sol în timpul aratului mărește productivitatea muncii și sporește considerabil recolta. Totodată, îngrășămintele își păstrează astfel proprietățile lor chimice și fizico-mecanice. Ele sunt și împrăștiate uniform.

Pentru ca această lucrare să poată fi executată în condiții cât mai bune, Uzina „Revoluția din Octombrie” din Odesa a construit un dispozitiv pentru plugul cu două brăzdare, dispozitiv care permite ca o dată cu aratul să se introducă în sol îngrășămintele minerale cu gradul de umiditate sporit. Pîlnia de introducere a îngrășămintelor este legată printr-o balamă de comana plugului și de vibrator. În timpul aratului, pîlnia transmite mișcările oscilatorii tubului pentru îngrășămintele, împiedicînd astfel astuparea lui chiar și în cazul cînd îngrășămintele au multă umiditate și asigurînd împrăștierea lor uniformă în sol.

Institutul unional de cercetări științifice pentru construcția de mașini agricole a recomandat ca noul dispozitiv să fie introdus în producție.

PREPARAT CARE ÎNVIE SINGELE

Savantul uzbek Manon Azizov a obținut un nou preparat pentru tra-

tarea anemiilor grave, numit „Cobalt-30”.

După experiențe efectuate pe animale, preparatul a fost încercat pe oameni și a dat rezultate excelente.

În prezent, preparatul „Cobalt-30” este folosit de medici în timpul röntgenoterapiei ca un mijloc profilactic împotriva bolii actinice. În cazurile cînd numărul leucocitelor scade, acest preparat restabilește cu ușurință numărul lor normal.

HORMONII ÎMPOTRIVA INSECTELOR

O interesantă metodă biologică de luptă împotriva insectelor dăunătoare a fost pusă la punct recent la Universitatea Harvard (S.U.A.). Această metodă se bazează pe existența „orologului” intern al insectelor, care le informează asupra duratei zilei, a succesiunii anotimpurilor, le creează posibilitatea ieșirii din hibernare, a trezirii la un moment dat etc.

S-a demonstrat că tocmai acest „orologiu” este cel care „declanșează” secreția hormonilor necesari eliberării insectelor din învelișul lor protector.

Autorii metodei propun dereglarea „orologului” în așa fel încît dacă în plină iarnă, specialiștii în agricultură ar folosi o lumină artificială, insectele „să creadă” că a sosit primăvara și să revie la viață. Această „dezmoțire” le-ar duce însă la distrugere în condițiile atmosferice cărora nu le-ar putea face față.

PASTILE PENTRU HRĂNIREA PLANTELOR

Pentru nutriția rațională a plantelor sint necesare nu numai fosfor,

potasiu și azot, ci și bor, cupru, zinc, molibden, iod, cobalt, mangan. Specialiștii sovietici au preparat pastile pentru hrănirea plantelor în a căror compoziție intră toate microelementele de mai sus. Fiecare pastilă se dizolvă în 10 litri de apă. Pastilele sint împachetate în cutii, conținînd fiecare cîte 50 buc. O cutie este suficientă pentru 500 m² de suprafață agricolă.

Această soluție este folosită pentru hrănirea plantelor primăvara, la începutul perioadei de vegetație. O a doua hrănire se face la sfîrșitul perioadei de vegetație, cînd încep formarea semintelor și a fructelor.

Aceste pastile ajută la creșterea recoltei de culturi agricole, îmbunătățesc calitățile nutritive și gustative ale legumelor și fructelor.

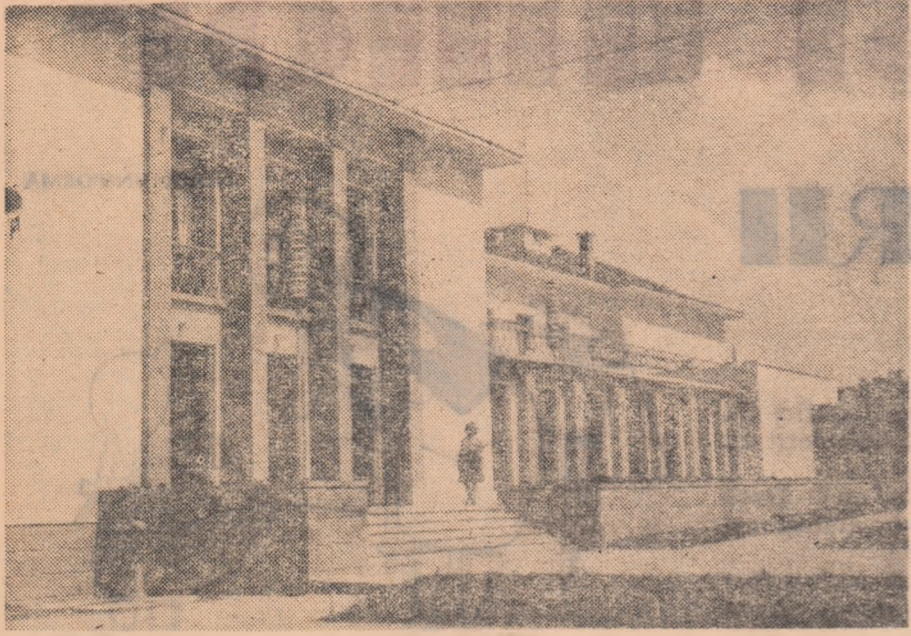
TRATAREA MIOPIEI CU ULTRASUNET

La Spitalul central din Tokio, miopia în curs de dezvoltare este tratată cu ultrasunet.

Globul ocular este supus acțiunii ultrasunetului cu o frecvență de 12.000 Hz. Căldura și contractarea retinei, sub acțiunea ultrasunetului, intensifică circulația sîngelui și activează metabolismul din retină. Acțiunea ultrasunetului se repercutează favorabil și asupra altor terminații nervoase din globul ocular.

În decurs de cîteva săptămîni au fost tratate cu această metodă 220 de persoane. Ședințele au durat cîte 10 minute, la un interval de o zi. În 80 la sută din cazuri, tratamentul a avut ca efect ameliorarea substanțială a vederii fără să se constate nici un fel de efecte negative.

Cu 20 de ani în urmă, la 9 septembrie 1944, poporul bulgar a răsturnat odioasa dictatură fascistă, pășind pe drumul unei vieți noi, fără capitaliști și moșieri, drumul păcii, democrației și socialismului. Cei 20 de ani care au trecut de la istoricul eveniment au fost ani de muncă și de progres în toate domeniile. Dacă înainte de cel de-al doilea război mondial agricultura reprezenta 75,3 la sută și industria abia 24,7 la sută din producția națională globală, în 1963 acest procentaj a fost, respectiv 21,7 și 78,3. În 1964 producția globală a industriei va fi de 18 ori mai mare decât cea din 1939. În agricultură a triumfat pe deplin socialismul. În 1963 au lucrat în gospodăriile agricole colective 143 702 mașini agricole, dintre care 56 000 tractoare. Cultura a făcut, de asemenea, imense progrese. Dacă acum 20 de ani 40 la sută din populație nu știa nici să scrie, nici să citească, în prezent analfabetismul e complet lichidat.

ÎN FOTOGRAFIE: Casa de cultură din satul Lesicevo-Pazargic.

ȚĂRANII COLUMBIENI LUPTĂ PENTRU PĂMÎNT

Cu câțiva timp în urmă, o comisie de parlamentari și profesori universitari a vizitat Ministerul de Război al Columbiei. N-a fost o vizită de curtoazie. Membrii comisiei au ținut să protesteze împotriva punerii în practică a ceea ce autoritățile columbiene au numit „operația Marquetalia”. Presa columbiană a dat și amănunte cu privire la pregătirile care s-au făcut în vederea asigurării succesului acestei „operații”. S-a instruit un corp expediționar compus din batalioane speciale, după unele surse cuprinzând vreo 20 000 de soldați, având la dispoziție arme dintre cele mai moderne.

Soldații și modernul armament au fost pregătite împotriva țăranilor din provincia Marquetalia. Unul dintre membrii comisiei amintite, profesorul Alvaro Perez Vives a și spus pe față că autoritățile încearcă reducerea la tăcere a țăranilor care „au ridicat steagul luptei pentru revendicări sociale”.

Cea mai arzătoare revendicare a țăranimii columbiene este dreapta împărțire a pământului. Statisticile arată că gospodăriile țărănești, care reprezintă 91 la sută din numărul total al gospodăriilor, ocupă abia 21 la sută din pământul cultivat. În schimb, latifundiile de peste 500 ha ocupă 40 la sută din întreaga suprafață cultivată. Cei mai mulți țărani sînt cu totul lipsiți de pământ. Mai precis, în această situație se află 70 la sută dintre țărani.

Din cauza monoculturii (cafeaua), economia columbiană se află în permanență într-o stare de nesiguranță. Scăderea prețurilor la produsele exportate provoacă pierderi anuale de aproape 300 milioane de dolari. Fenomenul este explicabil, dacă ne gândim că exportul principalei bogății a țării — cafeaua — se află în întregime în mâinile companiilor străine. Acestea au acaparat și alte ramuri ale economiei, cum ar fi exploatarea petroliferă.

Sărăcia de nedescris a maselor a dus la existența unei permanente stări explozive interne. Poporul columbian nu se poate împăca cu jefuirea bogățiilor țării sale, cu nedreptățile economice și sociale. Chiar și un ministru de externe a observat că: „Ori vom îndrepta țările noastre pe drumul evoluției, ori masele le vor îndrepta pe acela al revoluției”.

Teama de revoluție face ca, din cînd în cînd, în fața țăranilor însetați de pământ, să se fluture diverse proiecte de reformă agrară, a căror aplicare a fost începută cu surle și trîmbițe, dar care niciodată n-au ajuns la încheiere. Publicația americană News Week observă de curînd că în baza reformei agrare preconizate cu câțiva ani în urmă, au fost improprietărite numai 800 de familii, 750 000 continuînd să se zbată pe ferme cu o suprafață prea mică pentru întreținerea lor.

Țăranii columbieni sînt însă sătui de promisiuni și trăgămări. Ei au trecut la ocuparea pămînturilor și adeseori autoritățile locale, care se împotrivesc acțiunilor juste ale țăranimii, sînt atungate. În locul lor țăranii aleg administrații autonome, cum este cazul în vreo 20 de regiuni.

Pînă acum, țăranii au avut de luptat mai cu seamă cu bandele de teroriști formate de marii moșieri. Sfidînd opinia/publică care condamnă operațiile de genul „Marquetalia”, trupelile guvernamentale s-au angajat acum în lupte deschise împotriva țăranilor. Ca urmare a acestor lupte, în regiunea Cordillerilor centrali, într-o perioadă de vreo cîteva zile numai, în rîndurile deflașamentelor guvernamentale s-au înregistrat 60 de morți și 150 de răniți.

După cum se vede țăranii columbieni sînt hotărîți să-și apere pămîntul asupra cărui au dobîndit drept de proprietate prin muncă și luptă.

E. MARTIN

PROBLEMA CONGOLEZA AZI

Evoluția evenimentelor din Congo a îmbrăcat, în ultimul timp — mai ales în luna și jumătate de cînd Moise Chombe a preluat președinția guvernului de la Leopoldville — forme din ce în ce mai grave. Actualmente, presa străină vorbește pe șleau despre „asistența tehnică” masivă dată de S.U.A. și Belgia guvernului central și despre numărul mare de mercenari albi recrutați din Africa de sud. „În fapt — scrie ziarul nigerian West African Pilot — asistăm la o internaționalizare a războiului din Congo, unde marile monopoluri sprijină activ guvernul Chombe împotriva intinselor răscoale populare care au cuprins a șasea parte a țării. Chombe, care a promis „reconcilierea” națională, acționează în fond pentru înăbușirea voinței populare, pentru „reconciliere” prin forța armelor și a intervenției din afară”.

Faptele stau mărturie că, într-adevăr, puternica mișcare de partizani care a cuprins regiunile Kwilu, Katanga de nord, Kivu și Kasai nu sînt altceva decît expresia nemulțumirii adînci a poporului. Măsurile antidemocratice luate pe scară largă, paralizarea economiei țării, aflată sub dominația capitalului străin, lupta pentru putere dusă de politicienii corupți de la Leopoldville agravează la maximum starea de haos a Congoului. Mone-da națională, francul congolez, s-a devalorizat în ultimul timp cu aproximativ 300 la sută, prețurile au crescut față de 1960 de peste cinci ori, iar mizeria, foametea și războiul fac ravagii. „La mii de sute — scrie ziarul belgian „Drapeau Rouge” — oamenii mănîncă rădăcini. De la obținerea independenței și pînă azi politica războiului fratricid — impusă din afară — a paralizat orice urmă de progres. Recoltele rămîn neculese, vitele pier pentru că bărbații sînt mereu pe picior de luptă, satele se distrug, iar zeci de mii de oameni fug peste graniță. Congoul este azi, imaginea unei disperări economice în masă”.

În fața acestei situații, autoritățile centrale caută să-și consolideze pozițiile nu acționînd în scopul înțelegerii și colaborării cu forțele interne opoziționiste, ci recurgînd la ajutor politic și militar din afară, căutînd să atragă cit mai mult capital străin, căruia îi oferă bogate resurse de materii prime și mină de lucru ieftină. În acest fel se pun însă noi paie pe focul războiului civil, se creează primejdia evidentă a unui focar de război în centrul Africii, a unui cap de pod al intervenției colonialiste.

În cadrul unei conferințe de presă, unde a anunțat formarea unui nou partid — Partidul lumumbist unificat — Antoine Gizenga a criticat ajutorul militar străin acordat guvernului de la Leopoldville și a menționat că propunerile sale menite să găsească o soluție pentru situația din țară n-au găsit încă răspuns din partea cabinetului Chombe. Și țările africane independente — cărora Chombe le-a cerut ajutor — s-au opus acestei formule de „pacificare internă”, refuzînd, în afara guvernului rasist sud-african, să sprijine politica de „internaționalizare”

a problemei congoleze, cum numește agenția France Presse actuala situație din Congo. Pentru a acționa însă cit mai rapid în favoarea stingerii focarului de război din Congo, Organizația Unității Africane (O.U.A.) a convocat o sesiune extraordinară a Consiliului Ministerial al organizației la 5 septembrie. Textul rezoluției finale prezentat Conferinței de la Addis Abeba subliniază, printre altele, necesitatea retragerii în scurt timp a mercenarilor din Congo, încetarea oricărui amestec străin în treburile interne ale Congoului.

Opinia publică mondială sprijină cu hotărîre ideea reglementării situației din Congo prin intermediul tratatelor între toate forțele interne de răspundere, respingînd calea periculoasă a intervenției străine, a intensificării războiului civil.

P. TĂTARU

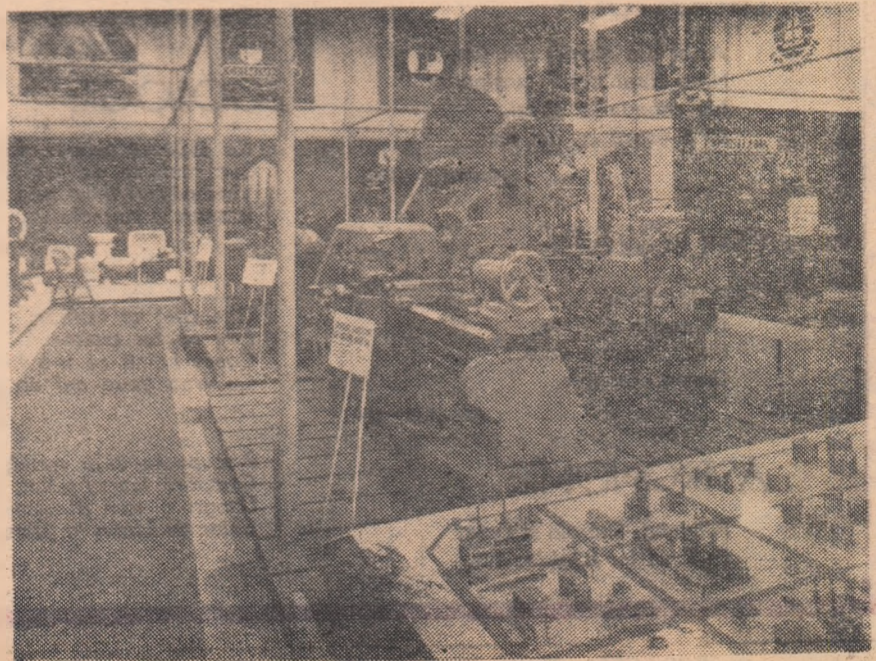
Notă

PE CINE „ÎNGRAȘĂ” ÎNGRAȘĂMINTELE

Belgia este una din țările unde se folosesc foarte multe îngrășăminte minerale la culturile agricole. Numai așa, de altminteri, se și explică recoltele bune obținute aici, pentru că altfel munca țăranului s-ar irosi în zadar sau ar fi prea puțin productivă.

Dar cele mai mari foloase de pe urma îngrășămintelor minerale le trag nu țăranii, ci monopolurile capitaliste. Într-adevăr, iată ce relatează ziarul „Drapeau rouge-Magazine”: prețul de cost a 100 kilograme de nitrat de amoniu este de 20 franci; fabrica mai suportă la cantitatea respectivă cheltuieli de încă 90 franci și vinde apoi produsul țăranilor cu... 349 franci sută de kilograme! La fiecare sac de îngrășămintă, monopolistii realizează un beneficiu de 200 franci! (Trebuie să ne gândim că una din principalele părți componente ale îngrășămintelor o constituie azotul din aer, captat din atmosferă cu un aparat special al cărui cost a fost de mult amortizat).

Jatul acesta al monopolurilor provoacă îngrijorarea termierilor belgieni. La congresul organizației „Mișcarea pentru apărarea țăranilor”, care s-a ținut recent, au fost scoase la iveală sursele uriașelor beneficii realizate de monopoluri și s-a criticat cu tărie specula la care se dedau acestea din urmă.

Mașini-unelte românești la Tîrgul internațional din Tripoli

SATIRĂ ȘI UMOR

NOUA UNIFORMĂ

VÎNĂTORII

SCENETĂ
de Ștefan TITA

CLASA ÎNTÎIA

Lingă poartă-n curtea mare
Stau de strajă doi arțari
Fremătind de nerăbdare
Să-i salute pe școlari.

Pe culoarul lung cit școala
Cu ghirlande de verdeață
Strălucește pardoseala
Ca un piriaș de gheață.

Albe clase-or da binețe
Astăzi, pentru-ntia oară
Stolului de șorțulețe
Ce vor năvăli de-afară.

Ia sfârșit și adăstatul
Cărților nou tipărite —
Darul cald pe care statul
Micilor școlari trimite.

Vin spre ele, prima oară,
C-un ghiozdan cit o lădiță
Cei ce s-au văzut în vară
Absolvenți... de grădiniță.

Iată, sună clopoțelul
Și cu vocea-i cristalină
Cheamă puștii la apelul
Primei ore de lumină!

V. D. POPA

MARIN: Hai, Voicule, dă-i zor că ne prinde noaptea-n drum.

VOICU: Lasă, Marine, că vinatul pe noi ne așteaptă.

MARIN: (zimbând șmecherește). De asta sint sigur. Am luat toate măsurile.

VOICU: Ce măsuri?

MARIN: Șșșt! Nu fi curios.

VOICU: Spune-o dată, nu mă mai fierbe.

MARIN: (scoțind o labă de iepure din sin) O vezi?

VOICU: Ce-i asta?

MARIN: Labă de iepure. Cînd o iau cu mine nici o încărcătură nu cade alături. Toate merg în plin. Laba ne aduce noroc.

VOICU: Ce tot vorbești?

MARIN: (convins) Daaa! Cu labă de iepure merg la sigur. Hai s-o ascund mai bine în punga cu alice. (caută punga) Da unde-oi fi pus-o, frate?... N-o găesc de fel!

VOICU: Nu e-n torbă? (Marin caută în torbă. N-o găsește).

MARIN: Aș! Să știi c-am uitat-o acasă...

VOICU: Halal noroc! Ei, hai să ne-ntoarcem să-ți iei punga.

MARIN: Ce-ai innebunit? Nu mă-ntorc nici mort!

VOICU: De ce frate?

MARIN: Atita ar mai trebui, să mă-ntorc din drum!

VOICU: Dacă n-ai alicce, cu ce-ai să vinezi?

MARIN: (categoric) Cu alicce tale! Le-mparți cu mine.

VOICU: Și eu? Dacă mai dau pe-alături și nu-mi ajung?

MARIN: N-avea grijă! Ți-am spus doar: toate încărcăturile cad în plin!

VOICU: (batjocoritor) A, da, uitasem laba de iepure!...

(Fac cițiva pași. Deodată, Marin îl prinde pe Voicu de braț).

MARIN: Stai pe loc!

VOICU: (alarmat) Ce s-a-ntimplat?

MARIN: Tu n-ai văzut-o?

VOICU: Ce să văd?

MARIN: Ne-a tăiat drumul o pisică neagră.

VOICU: Ei și?

MARIN: (scandalizat) Cum ei și? O să ne poarte ghinion.

VOICU: Bine, dar dacă ai laba de iepure...

MARIN: Nu-i vorba de vinat.

VOICU: Dar de ce?

MARIN: De ghinion în general.

VOICU: Și-atunci, ce-i de făcut?

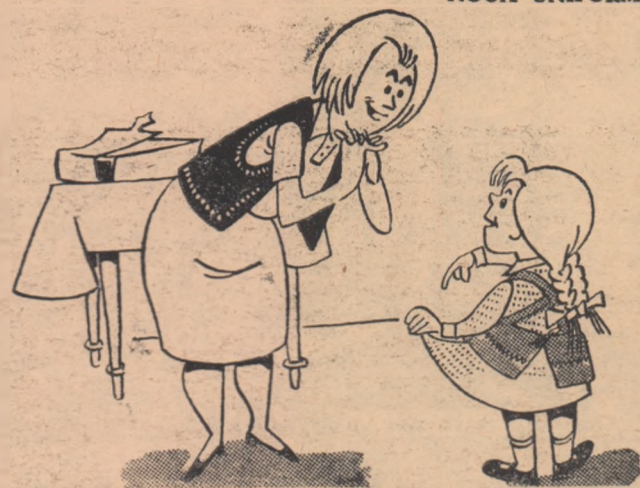
MARIN: Stăm pe loc!

VOICU: Bravo! Asta idee! Înapoi nu mergem să nu ne meargă rău, înainte iarăși nu, că ne-a ieșit pisica neagră. (Se apropie de Marin) Ehe, tu ai minte, nu glumă...

MARIN: (apărîndu-se) Stai, mă, ce vrei să faci?

VOICU: (ciocănindu-l în cap) Bat în lemn să nu te deochi...

— CORTINA —

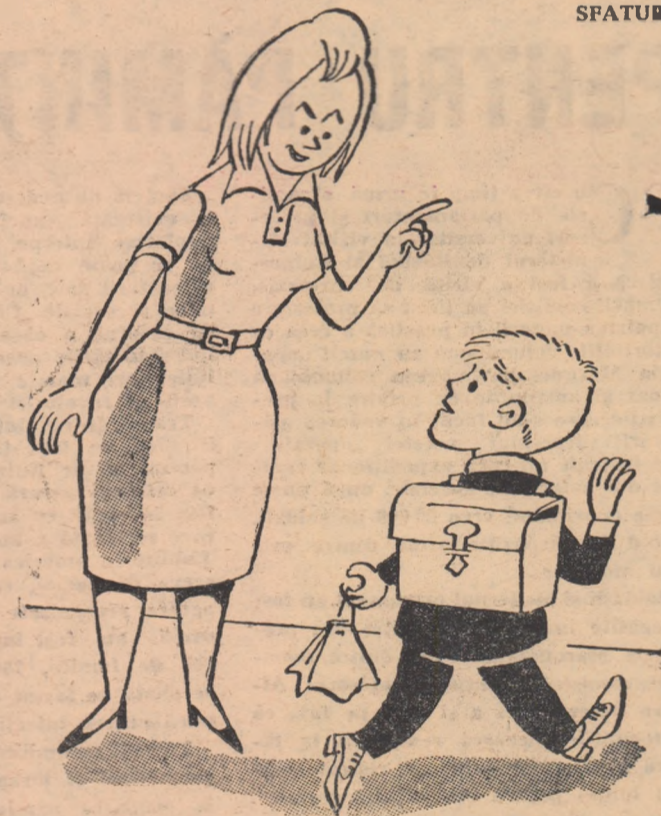

— Drăguța de ea, ce nostimă e!
— ...și cu picățele, mămico!

— Grele cărți! De-abia le ridic.
— Nu-i nimic. Și ele te vor ridica pe tine!

SFATURI

— Caută să fii cuminte, să nu faci gălăgie și să nu răspunzi învățătoarei...
— Nici la lecții?

Desene de AL. CLENCIU

GHICITORI PENTRU ȘCOLARI

(CÎT ȘI PENTRU OAMENI MARI)

LITERATURĂ

Acest om glumeț din fire
Ne-a lăsat drept moștenire
Nu cogeamite cirezi,
Ci o capră cu trei iezi.

(Ion Creangă)

GEOGRAFIE

O localitate
Cu-nsușiri ciudate,
Unde-ți iese-n cale...
Cușma dumitale.

(Căciulata)

ASTRONOMIE

Pămîntul, Soarele și Luna,
Pe locul lor întotdeauna,

La unele răstimpuri, iacă,
De-a v-ași ascunselea se joacă.
(eclipse)

ZOOLOGIE

Cu picioare groase, scurte
Și-o multime de ocale,
Vezi pășind încet prin curte
Viitoarele sarmale...

(porcu)

Ghemuleț cu botișor,
Este meșter croitor
Coase haină ce și-o face
Cu vreo două mii de ace.

(artelul)

Precupeța, prin vecini,
Cumpără mereu găini,
Uneori o cam pățește —
Chiar cu blana le plățește.

(vulpe)

BĂTĂIOSUL

Zvirlit din casă, noaptea, în ogradă
Micuțul Pufoșor, pornit pe sfadă,
Se oșăra la lună a minie,
Cu lătrături prelungi de isterie.
Blănița-i pe spinare se zburlise,
Lătrase bietul, pînă răgușise
Dar luna, sus, pe bolta înstelată
Stătea și-l asculta netulburată.
Cînd, deodată-un negru nor, haibui,
O înghiți pitînd-o-n burtă lui.
Atuncea bătăiosul Pufoșor
A mormăit în barbă-nectișor:
„De-ar mai fi stat puțîn pe largul bolții
Zău, harcea-parcea o făceam cu colții!”

ION RUȘ